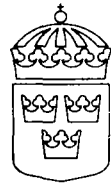

Jordbruksutskottets yttrande

1988/89:JoU2y

Tull för äpplen och päron

1988/89
JoU2y

Till skatteutskottet

Skatteutskottet har den 8 november 1988 beslutat bereda jordbruksutskottet tillfälle att avge yttrande över proposition 1988/89:51 om bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om tull för äpplen och päron, jämte motioner.

Propositionen

I propositionen föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att – med avvikelser från vad som föreskrivs i tulltaxelagen (1987:1068) – under en begränsad tidsperiod meddela föreskrifter om tull för färska äpplen och päron. Genom bemyndigandet, som föreslås bli intaget i en särskild lag, blir det möjligt för regeringen att införa de tullsatser för äpplen och päron om vilka förhandlingar förs inom ramen för det allmänna tull- och handelsavtalet (GATT) med Förenta staterna och Europeiska gemenskapen (EEC). Den nuvarande importregleringen i fråga om äpplen och päron kan därmed avvecklas. Tullsatserna för bl.a. fryst frukt föreslås oförändrade. De nya reglerna föreslås träda i kraft den 15 december 1988.

Motioner

1988/89:Sk7 av Alf Wennerfors (m) vari yrkas att riksdagen beslutar att avslå regeringens begäran om bemyndigande att meddela föreskrifter om tull vid import av färska äpplen och päron.

1988/89:Sk8 av Wiggo Komstedt (m) vari yrkas att riksdagen beslutar avslå proposition 1988/89:51.

1988/89:Sk9 av Jill Lindgren m.fl. (mp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att införandet av de nya införselbestämmelser som regeringen föreslår får ske under förutsättning

- att produkter som är framtagna med kemikalier som inte är tillåtna i Sverige inte skall få importeras,
- att frukternas hållbarhet inte skall få förlängas genom vaxning,
- att frukterna skall vara märkta med skördedatum och ursprungsland,
- samt att importföretagen skall åta sig att i sina avtal med leverantören meddela dessa villkor.

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om avveckling av importregleringen,
2. att riksdagen avslår propositionens båda lagförslag.

1988/89:Sk11 av Karl Erik Olsson m.fl. (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om beaktande av livsmedelskontrollen vid import av utländskt producerade produkter.

1988/89:Sk12 av Annika Åhnberg (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att den svenska fruktodlingen skall ges stöd i samband med att importregleringen avvecklas,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att vid förhandlingar med andra länder skall krav ställas om att i Sverige förbjuda bekämpningsmetoder, bestrålning m.m. vad gäller frukt och grönsaker också skall gälla importerade varor.

Utskottet

Regeringens förslag innebär sammanfattningsvis att den nuvarande importregleringen för äpplen och päron med absolut importstopp under en viss tid av året successivt avvecklas. I förhandlingar med Förenta staterna har Sverige utfäst sig att öppna gränsen för import av äpplen den 15 december 1988 och den 15 november 1989, för päron den 15 november både år 1988 och 1989 samt att helt avveckla regleringen fr.o.m. år 1990. Förhandlingsuppgörelsen har dock villkorats med att en överenskommelse kan nås också med EEC och att nya tullsatsar hinner införas, i syfte bl.a. att åstadkomma ett skydd för den svenska fruktodlingen mot lågprisimport. Den slutliga tullnivån är beroende av den överenskommelse som kan nås med EEC inom GATT. I propositionen förordas därför att regeringen får riksdagens bemyndigande att meddela föreskrifter om tull för färska äpplen och päron. I enlighet med ett sådant bemyndigande bör tullskydd införas och ersätta den nuvarande importregleringen. Bemyndigandet, som enligt propositionen bör lämnas i en särskild lag, föreslås avse tiden 15 december 1988 – 31 december 1989. Därefter avses de nya tullarna bli reglerade i tulltaxelagen.

Tullskyddet för frysta äpplen och päron liksom för tillfälligt konserverade päron är bundet till tullskyddet för färska produkter så till vida att de under hela året beläggs med samma tull som motsvarande färska produkter under den tid dessa är högst tullbelagda. Detta innebär en tull om 25 kr. per 100 kg under hela året. För att undvika den höjning av tullskyddet för fryst och konserverad frukt som angivna konstruktion skulle kunna innebära föreslås en ändring i tulltaxelagen (1987:1068).

I motionerna Sk7 (m), Sk10 (fp) och Sk8 (m) framställs yrkanden om avslag på propositionen. I den förstnämnda motionen framhålls att svenska konsumenter inte skall undanhållas möjligheten att köpa äpplen och päron till lågt pris. Därför bör regeringen inte bemyndigas att ändra tullskyddet på sätt som föreslås i propositionen. I fp-motionen anförs att gränsskydd endast kan accepteras när det är nödvändigt av beredskapsskäl, vilket sällan är fallet. Möjligheten att öka den svenska konsumtionen av frukt och grönsaker –

vilket vore bra för folkhälsan – begränsas av det gränsskydd som gäller på trädgårdsområdet. Ur liberal synvinkel är det enligt motionen fel att införa nya tullar, hur kortlivade de än avses bli. Motionen innehåller även ett yrkande att regeringen ges till känna vad i motionen anförts om behovet av att avveckla importregleringen.

Avslagsyrkandet i motion Sk8 innehåller ingen annan motivering än att motionären under den korta tid som stått till buds inte haft möjlighet att analysera och ta ställning till de delvis komplicerade förhållanden som propositionen berör.

Motionerna Sk9 (mp), Sk11 (c) och Sk12 (vpk) innehåller i hög grad samstämmiga synpunkter angående importkontrollen, innebärande bl.a. att importerad frukt skall hålla samma höga kvalitet som den svenska, att import av produkter som framställts med i Sverige förbjudna metoder inte skall tillåtas och att importerad frukt bör ursprungsmärkas. Som exempel på icke önskvärda produktionsmetoder nämns bl.a. bestrålning och vaxning och användning av vissa kemiska preparat. I centermotionen görs en uppräknning av ett antal preparat som på grund av hälso- och miljöeffekter är förbjudna i Sverige men som används i produktionen i andra länder.

I vpk-motionen Sk12 yrkas vidare att den svenska fruktodlingen erhåller särskilt stöd i samband med att den nuvarande importregleringen avvecklas.

Utskottet delar föredragande statsrådets uppfattning att den nuvarande importregleringen för äpplen och päron kan ifrågasättas från olika synpunkter. Som anförts i propositionen bör dock regleringen inte avvecklas utan att man samtidigt skapar ett annat skydd som motverkar riskerna för en kraftig reduktion av den svenska fruktodlingen. Från de synpunkter utskottet har att företräda tillstyrker utskottet propositionens förslag. Det innebär att utskottet avstyrker motionerna Sk7, Sk8 och Sk10 yrkande 2.

I anslutning till yrkande 1 i motion Sk10 bör framhållas att riksdagen i olika sammanhang ställt sig positiv till en inriktning av den svenska handelspolitiken som leder till ett breddat handelsutbyte och en minskad reglering (se bl.a. NU 1987/88:8 och 28). Utskottet kan mot angivna bakgrund delvis instämma i de synpunkter som anförts i motionen angående motiven för en ökad avreglering på det handelspolitiska området. I nyss angivna sammanhang har emellertid också understrukits att, mot bakgrund av den struktur som råder på världsmarknaden för livsmedelsprodukter, ett ensidigt upphävande av de svenska restriktionerna inte är ett realistiskt alternativ. Något särskilt riksdagsuttalande med anledning av det nu aktuella motionsyrkandet är enligt utskottets mening inte påkallat.

När det gäller vpk-motionens yrkande om stöd till svensk fruktodling hänvisar utskottet till uppgifterna i propositionen om att frågan om ett eventuellt stöd till odlarna bereds inom regeringskansliet. Utskottet förutsätter att frågan om stöd kan lösas i samförstånd med odlarna och att motionens syfte i denna del kan tillgodoses utan någon särskild framställning från riksdagens sida.

Beträffande de återstående motionsyrkandena vill utskottet erinra om att vissa närliggande motioner om kontrollen av importerade trädgårdsprodukter m.m. nyligen behandlats av utskottet i ett betänkande om trädgårdsnäringsringen (1988/89:JoU3). I detta sammanhang anför utskottet att det från

folkhälsosynpunkt är ett berättigat krav att konsumenterna kan garanteras livsmedel av lika god kvalitet, oavsett om livsmedlen är importerade eller producerade inom landet. En proposition om livsmedelskontrollen kommer att föreläggas riksdagen omkring årsskiftet, och utskottet har utgått från att de angivna frågorna kommer att behandlas i denna proposition.

Det kan tilläggas att handeln i överläggningar med jordbruksdepartementet åtagit sig att fr. o. m. den 1 juli 1988 informera om ursprungsland för import av frukt och grönsaker. Vidare är enligt livsmedelsverkets bestämmelser om livsmedelstillsatser behandling med vax ej tillåten när det gäller frukt.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att motionerna Sk9, Sk11 och Sk12 yrkande 2 lämnas utan någon vidare åtgärd.

Stockholm den 16 november 1988

På jordbruksutskottets vägnar

Karl Erik Olsson

Närvarande: Karl Erik Olsson (c), Håkan Strömberg (s), Sven Eric Lorentzon (m), Martin Segerstedt (s), Margareta Winberg (s), Åke Selberg (s), Ingvar Eriksson (m), Bengt Rosén (fp), Annika Åhnberg (vpk), Inge Carlsson (s), Kaj Larsson (s), Karin Starrin (c), Sverre Palm (s), Berndt Ekholm (s), Anders Castberger (fp), Thor Mattisson (m) och Paul Cizuk (mp).

Avvikande meningar

1. Avslag på propositionen

Bengt Rosén och Anders Castberger (fp) anför:

Vi delar den uppfattning som kommer till uttryck i motion Sk10 att det är glädjande att regeringen föreslår en avveckling av de importstopp som hittills gällt under vissa delar av året. Från folkpartiets sida har krav härom framställts sedan länge, och vi välkomnar den ändrade inställning från regeringens sida som kommer till uttryck i propositionen. Regeringens förslag om skyddstullar är emellertid olyckligt. All erfarenhet visar att det är avsevärt lättare att införa tullar, regleringar och förmåner av olika slag än att senare avveckla dem. Det gäller även när regleringarna avsetts gälla under en övergångsperiod. Ur liberal synvinkel är det därför fel att införa nya tullar, oavsett hur kortlivade de avses bli. Vi anser att frågan om eventuell avslag på propositionen i enlighet med yrkandet i motion Sk10 bör behandlas i skatteutskottet utan ytterligare beredning i jordbruksutskottet.

2. Kontrollen av importerade produkter

1988/89:JoU2 y

Karl Erik Olsson (c), Sven Eric Lorentzon (m), Ingvar Eriksson (m), Annika Åhnberg (vpk), Karin Starrin (c), Thor Mattisson (m) och Paul Ciszuk (mp) anför:

I ett läge där importen av äpplen och päron är tillåten hela året blir det än mer angeläget att frågorna om kontroll av importerade produkter uppmärksammas. För detta talar såväl hälso- och miljöskäl som behovet av konkurrens på lika villkor för den svenska fruktodlingen. Det är ett berättigat konsumentkrav att den importerade frukten håller lika hög kvalitet som den inhemska och att import av frukt som producerats med i Sverige förbjudna medel eller metoder inte tillåts. Vi anser att utskottet med anledning av motionerna Sk9, Sk11 och Sk12 yrkande 2 hade bort föreslå ett riksdagsuttalande med den angivna innebörden.

